

URED ZA SOCIJALNO PARTNERSTVO U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ured za socijalno partnerstvo u Republici Hrvatskoj osnovan je Uredbom Vlade RH od 13. rujna 2001. godine, a službeno je započeo s radom 5. prosinca 2001. godine. Ured logistički podupire, prati, koordinira i izvještava o radu nacionalnoga tripartitnog tijela: Gospodarsko-socijalnog vijeća, njegovih deset povjerenstava kao užih stručnih radnih tijela, zatim niza drugih povremenih ili stalnih stručnih skupina, kao i ostalih institucionalnih oblika stalnog dijaloga socijalnih partnera, od nacionalnog nivoa (upravna vijeća HZMO, HZZO, HZZ, Nacionalno vijeće za zaštitu na radu, sudjelovanje predstavnika sindikata i poslodavaca u radu radnih tijela Hrvatskog sabora; Odbora za rad, zdravstvo i socijalnu politiku, Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu, Odbora za državni proračun i financije, Odbora za zakonodavstvo, itd.) do razine jedinica lokalne, odnosno područne/regionalne samouprave, u kojima je osnovano 18 GSV-a na razini županija i Grada Zagreba.

Pored toga, Ured za socijalno partnerstvo obavlja i stručne poslove (izradu analiza, realizaciju pojedinih projekata, radnih podloga, materijala, i sl.) za potrebe Gospodarsko-socijalnog vijeća, ali i sve druge poslove bitne za razvoj bipartitnoga i tripartitnoga socijalnog dijaloga, od razine trgovačkih društava, preko pojedinih resornih ministarstava i drugih državnih institucija, do Vlade RH, a organizira i provodi i programe stručne edukacije za predstavnike socijalnih partnera, te vodič postupke mirenja u rješavanju kolektivnih a, prema planu, i individualnih radnih sporova.

U proteklom je razdoblju Ured ostvario stalnu međunarodnu suradnju i realizirao odgovarajuću stručnu pomoć s pred-

stavnicima Međunarodne organizacije rada, USAID-a, World Learninga, ACILS-a, EU, EGSO i drugih institucija koje su iskazale velik interes za djelovanje hrvatskog Ureda, te korištenje iskustava u uspostavi odgovarajućeg modela u drugim tranzicijskim državama.

Ustroj, organizacija i djelovanje Ureda zasniva se na sličnim iskustvima drugih zemalja EU a, uvažavajući specifičnosti i potrebe, uspostavlja se hrvatski model socijalnog partnerstva, kao temelj dugoročnog razvoja i postizanja odgovarajućega životnog standarda, uz aktivno sudjelovanje Vlade RH, udruga sindikata i poslodavaca te drugih zainteresiranih subjekata.

Ured je svoje sveobuhvatne aktivnosti usmjerio na poboljšanje i unapređivanje komunikacije i odnosa između odgovornih predstavnika svih socijalnih partnera, s ciljem njihova zajedničkog i učinkovitijeg djelovanja na pitanjima radne, socijalne i razvojne politike. Na taj način stvoreni su izuzetno poticajni i kvalitetni preduvjeti za iskren, konstruktivan i kontinuiran razvoj socijalnog dijaloga između predstavnika Vlade RH, udruga sindikata i poslodavaca, kao i drugih interesnih skupina civilnog društva putem Forumu GSV-a, što bi trebalo omogućiti i uspješno provođenje reformi, uz odgovarajući konsenzus svih relevantnih čimbenika.

Ured za socijalno partnerstvo podupire napore svih socijalnih partnera kako bi se ojačale institucionalne sastavnice socijalnog partnerstva i kako bi se stvorilo pozitivno ozračje za pregovore i usuglašavanje predstavnika različitih interesa kapitala, radnika i vlasti. Na taj način socijalno partnerstvo može najučinkovitije doprinijeti socijalnoj ravnoteži društvenih interesa, minimalnoj društvenoj polarizaciji, ukidanju većih interesnih suprotnosti a i poželjnom konsenzusu kao bitnim pretpostavkama ostvarivanja jasnih ciljeva i općeg napretka. Model konfron-

tacije je već potrošen, jer ne pruža rezultate niti daje stvarnu i dugoročnu prednost, bilo kojemu partneru. Naprotiv, partneri moraju sami htjeti, moći i znati upravljati krizom i mogućim rješenjima, nastupajući jedni prema drugima iskreno i u dobroj vjeri.

Djelovanje Ureda za socijalno partnerstvo ogleda se i kroz njegovu misiju: "Naša je misija poticati razvoj dugoročne vizije hrvatskog modela socijalnog partnerstva između predstavnika sindikata, poslodavaca i Vlade RH, pri čemu Ured logistički u potpunosti prati takve procese".

Ured za socijalno partnerstvo provodi svoju misiju kroz poticanje i unapređivanje komunikacije i odnosa između socijalnih partnera, od lokalne do nacionalne razine, u različitim formalnim i neformalnim tijelima. On pruža potporu nacionalnom tripartitnom tijelu (Gospodarsko-socijalnom vijeću) kroz stručnu edukaciju, pripremu odgovarajućih analiza, istraživanja i stručnih materijala iz određenih područja interesantnih za socijalne partnere i primjenu postupaka mirenja u rješavanju kolektivnih radnih sporova. On stvara i uvjete za usuglašavanje stavova socijalnih partnera u područjima radne, gospodarske, socijalne i razvojne politike. Daljnjim razvojem Ureda za socijalno partnerstvo ustrojiti će se i dva odjela: odjel za alternativno rješavanje kolektivnih i individualnih radnih sporova, te odjel za istraživanje industrijskih odnosa. Istovremeno, radi kvalitetnijeg i operativnijeg rada na predlaganju i razmatranju pojedinih interesnih pitanja, u okviru Ureda namjeravaju se ustrojiti i dva stručna savjeta – za radno-pravna te gospodarsko-socijalna pitanja, u kojima će uz stručne predstavnike Ureda sudjelovati i stručnjaci svih triju socijalnih partnera.

Što je u ovom trenutku najvažnije? Vrijeme je da se na poticaj socijalnih partnera svi dijelovi hrvatskog društva homogeniziraju, da se usmjere na suradnju i

program te na zajednički cilj koji je moguće ostvariti kroz nacionalni program partnerstva. U ovom prijelomnom trenutku nužno je uložiti zajedničke napore, prije svega svih socijalnih partnera na zaključivanju sporazuma koji bi se trebao temeljiti na jasnim ciljevima i sadržajima u provedbi strukturnih, gospodarskih i socijalnih reformi, s orijentacijom na opću stabilnost, razvoj, zapošljavanje i socijalnu sigurnost što bi, prema iskustvima drugih zapadnoeuropskih država, moglo doprinijeti niskom stupu konflikata te mobilizaciji svih hrvatskih potencijala na izlasku iz dugoročne krize i besperspektivnosti.

Hrvatska je javnost svjesna da na putu u Europsku uniju valja ukloniti mnogobrojne političke, gospodarske i društvene prepreke: potrebno je učvrstiti međunarodni položaj Hrvatske te osobito stabilizirati njezinu ulogu u regiji; nužno je potaknuti strane investicije i ubrzati gospodarski rast, provesti reforme socijalne politike, utemeljiti pouzdane mehanizme pravne države, omogućiti razvoj civilnog društva i demokratske političke kulture, te otvoriti nove razvojne perspektive hrvatskoga društva.

Da bi se postigao primjeren gospodarski i socijalni napredak, potrebna je jasna, cjelovita koncepcija razvoja Hrvatske, pri čemu gospodarska strategija zauzima važno mjesto. Za svekolike promjene u hrvatskom društvu ključna je izgradnja političke kulture, tolerancije i općenito iskrenog dijaloga, temeljenoga na povjerenju u najširem smislu.

Međutim, istovremeno valja poći i od premise da socijalno-tržišna privreda razvijenih zemalja nije nastala preko noći, nego da je ona rezultat ekonomske i političke konkurencije, ali i suradnje. Stoga, da bi se postigao odgovarajući učinak, potrebno je uspostaviti civilizacijsko uređenje komuniciranja i produktivnog dijaloga, poštujući pritom kriterije kooper-

tivnosti. Značajno je da u okviru toga i predstavnici socijalnih partnera na specifičan način izražavaju složenost i raznovrsnost ekonomskih i socijalnih interesa. Na temelju socijalnog partnerstva, odnosno iskrenog i produktivnog dijaloga, potrebno je sagledati viziju Hrvatske kroz prizmu borbe "za nešto" a ne "protiv nečega", te na taj način pozitivno utjecati na socijalnu strukturu zemlje koja se intenzivno mijenja u željenom smjeru.

Dijalog, a posebice socijalni dijalog, izuzetno je složen proces koji, pored ostaloga zahtijeva i samozatajan timski rad, upornost, znanje, toleranciju, strpljivost, spremnost na kompromis, a prije svega zahtijeva međusobno poštovanje. Bitno je da je suradnja socijalnih partnera temeljena na želji za suradnjom i svjesnošću da se gospodarsko-socijalni ciljevi mogu bolje i brže postići zajedničkim djelovanjem, a ne konfliktima.

Socijalno partnerstvo može najučinkovitije doprinijeti socijalnoj ravnoteži društvenih interesa, minimalnoj društvenoj polarizaciji, ukidanju većih interesnih suprotnosti i poželjnom konsenzusu kao bitnim pretpostavkama ostvarivanja jasnih ciljeva i općeg napretka. Ponovimo, partneri moraju sami htjeti, moći i znati upravljati kriznim rješenjima, nastupajući jedni prema drugima iskreno i u dobroj namjeri.

U procesu približavanja RH Europskoj uniji socijalno partnerstvo ima još veći značaj, i zbog toga ovaj model odnosa u hrvatskom društvu postaje jednom od središnjih točaka budućeg razvoja naše države. Želimo stvoriti hrvatsko socijalno partnerstvo koje će imati snažne nacionalne i lokalne dimenzije, počevši od radnog mjesta do državne razine.

U uvjetima socijalnog mira moguće je do maksimuma iskoristiti sve potencijale, a radnici i poslodavci mogu ostvariti poboljšanje svoga materijalnog i gospodarskog položaja. Socijalni mir se ne može

nametnuti, ali se može ostvariti dijalogom!

Predstojeće razdoblje za Hrvatsku je vrijeme stvaranja preduvjeta za puno priključenje Europskoj uniji, te vrijeme praktičnog ostvarivanja načela socijalne i pravne države. U tom smislu socijalnim je partnerstvom moguće pokrenuti cijelu naciju, usmjeravajući Hrvatsku k političkoj, gospodarskoj i socijalnoj stabilnosti, te razvoju i izvjesnoj perspektivi za sve njezine radnike, poslodavce i građane.

Vitimir Begović

URED ZA OBITELJ HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

Ured za obitelj, kao tijelo HBK, započeo je s radom 9. ožujka 2002. godine.

U strukturi obiteljskog pastorala Crkve u Hrvatskoj, a prema dokumentu HBK "Direktorij za obiteljski pastoral Crkve u Hrvatskoj", važno je spomenuti da postoji Vijeće HBK za obitelj, na čelu sa biskupom zaduženim za pastoral obitelji u HBK (kojega kao savjetodavno tijelo HBK čine laici i svećenici). Ured za obitelj je osnovan na nacionalnoj razini i, sukladno Dokumentu, njegova je zadaća pratiti bračne i obiteljske prilike na nacionalnom nivou, uspostavljati veze s odgovarajućim uredima na biskupskoj razini, predlagati studijske skupove, pastoralne programe te prirediti materijale. Na čelu Ureda nalazi se predstojnik. Odrednice za rad Ureda vrlo su široko, raznoliko i zahtjevno koncipirane.

Sa željom da se odmah po osnivanju uspostavi puni obim rada, prva zadaća Ureda bila je da se poveže s povjerenicima za pastoral obitelji svih biskupija i da se upozna s potrebama i problemima na